

Kanun Numarası	5411
Başlığı	BANKACILIK KANUNU
Kabul Tarihi	19/10/2005
Kabul Edildiği Birleşim	22.Dönem 4.Yasama Yılı 9.Birleşim
Cumhurbaşkanlığına Gidiş Tarihi	20/10/2005
Cumhurbaşkanlığından Geliş Tarihi	01/11/2005
Cumhurbaşkanınca Yapılan İşlem	Onay
Resmi Gazete Tarihi	01/11/2005
Resmi Gazete Numarası	25983 (mük.)
Diğer Bilgiler	Son Dönem Tasarı Bilgileri ve Komisyon Raporları
Kanun Tasarısının Metni	
Dönemi ve Yasama Yılı	22/3
Esas Numarası	1/1069
Başkanlığa Geliş Tarihi	22/07/2005
Tasarının Başlığı	02.07.2005 Tarihli ve 5387 Sayılı Bankacılık Kanunu ve Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi
Tasarının Özeti	Tasarı ile "özel finans kurumları" unvanının "katılım bankaları" olarak değiştirilmesi. Kanunun kapsamının finansal holding şirketleri, kuruluş birlikleri, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunu da içerecek şekilde genişletilmesi; bankaların faaliyet konularının açık bir şekilde sıralanması; bankaların kuruluş ve faaliyetlerine ilişkin verilecek izinlerin daha kapsamlı, açık benimsenmesi; Bankalar Kanununun banka kurucularında aradığı şartlara ilişkin hükümlerin yanı sıra, kurucuların işin gerektirdiği dürüstlük ve yeterliliğe sahip olmaları, tüzel kişi kurucuların risk grubu yapısı ile ortaklık yapısının şeffaf ve açık olması esaslarının getirilmesi; Ana Sözleşmelerin bankaların internet sayfasında yayınlanması; Sermayenin iç kaynaklara başvurulmadan nakden ödenmesiyükümlülüğü getirilmesi ve artırılan sermayenin her türlü muvazaadan ari olması zorunluluğu getirilmesi; Bankalarda nitelikli paya sahip ortakların kurucularda aranan nitelikleri taşıması
Tasarının Son Durumu	KANUNLAŞTI

Komisyon Tipi	Adı	Giriş Tarihi	Çıkış Tarihi	Yapılan İşlem	Karar Tarihi
Tali Komisyon	Anayasa Komisyonu	19/09/2005	10/10/2005	Raporunu Vermedi	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe Komisyonu	19/09/2005	10/10/2005	Raporunu Verdi	06/10/2005

Esas Komisyon Raporu(Sırasayısı) 997

AYRIŞIK OY

1. Bankacılık Kanununun 92 nci maddesinin dördüncü ve son fıkrası ile 121 inci maddenin son fıkrası

Sayın Cumhurbaşkanı tarafından yayımlanması uygun bulunmayan, 5387 sayılı “Bankacılık Kanunu”, 92, 121 ve geçici 23 üncü maddelerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince bir kez daha görüşülmesi için, Anayasa’nın değişik 89 ve 104 üncü maddeleri uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına geri gönderilmiştir.

Bankacılık Kanununun 92 ve 121 inci maddelerinin son fıkralarında, Kurum’un ve Fon’un meslek ve yönetim personelinin niteliklerinin Kurum ve Fon tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği öngörülmüştür.

Ayrıca, 92 nci maddenin dördüncü fıkrasında, anahizmet, danışma ve yardımcı hizmet birimlerinde çalıştırılacak personelin niteliklerinin Başkan’ın önerisi üzerine Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunca belirleneceği açıklanmıştır.

Bankacılık Kanununun 82 ve 111 inci maddelerinde, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Tasarruf Mevduatı-Sigorta Fonu’nun kamu tüzelkişiliğini haiz kurumlar olduğu belirtilmiş; 92 ve 121 inci maddelerinde de meslek personelinin ücret, mali ve sosyal haklar dışında 657 sayılı Yasa kurallarına bağlı bulunduğu vurgulanmıştır.

Bu durumda, Kurum ve Fon personelinin, Anayasa’nın 128 inci maddesi bağlamında kamu görevlisi olduğunda kuşku bulunmamaktadır. Buna göre, düzenleme, Anayasa’nın “Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri... diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.” diyen 128 inci maddesine aykırıdır. Devletin yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerini yerine getirenlerin görev ve sorumluluklarının yasalarla belirlenmesi ve buna uygun davranılması hukuk devletinin gereğidir. Anayasa’nın açıkça kanunla düzenleneceğini belirttiği bir konunun yönetmelikle düzenlenmesi Anayasa’nın, 128 inci maddesine ve yasa ile düzenlemenin, yasa ile yetkilendirme olmadığı Anayasa Mahkemesince birçok kez karara bağlandığı için Anayasa’nın 7 nci maddesine aykırıdır.

2. Bankacılık Kanununun Geçici 23 üncü maddesi

Sayın Cumhurbaşkanı’nın geri gönderme gerekçesinde de belirtildiği üzere Geçici 23 üncü maddede yapılan düzenleme ile;

- 506 sayılı Yasa kapsamında bulunmayan özel sosyal güvenlik sandıklarının iştirakçilerinin, bu kuruluşlardan aylık alanlarla gelir bağlanmış olanların ve bunların hak sahiplerinin özel hukuktan doğan sigorta ilişkileri sona erdirilmekte,

- Bu gibiler 506 sayılı Yasa kapsamına alınarak özel hukuk kurallarına göre elde ettikleri aylık ve diğer sosyal hakları kısmen de olsa ellerinden alınmakta,

- Buna karşılık özel sosyal güvenlik sandıkları ve bu gibileri çalıştıran kuruluşlar Sosyal Sigortalar Kurumu’na borçlandırılmakta,

- Özel sandıkların, mali güçleri kalmayacağı için, sosyal sigorta yardımlarını sürdürmeleri eylemi olarak olanaksız kılınmaktadır.

Anayasa Mahkemesi’nin 25.1.1977 günlü, E.1976/36, K.1977/2 sayılı kararında (R.G.9.7.1977, sa.15932, Anayasa Mahkemesi’nin bu kararı 1961 Anayasası döneminde

alınmıştır. Ancak, karara dayanarak oluşturulan kurallar 1982 Anayasası'nda da yer almıştır) belirtildiği üzere; özel sosyal güvenlik sandıkları ile bunlardan yararlananların genel sosyal sigortalar kapsamına alınmaları için, önemli ve haklı nedenlerin olması ve bunların ortaya konulması gerekir. Yapılan denetimler sonunda bu kuruluşların sosyal güvenliği sağlayamayacak duruma düştüğünün saptanması, alınacak önlemlere karşın aktüeryal açıklarının giderilemeyecek düzeye ulaştığının anlaşılması ya da Devletin mali gücünün bu alana da el atacak düzeye yükselmesi gibi nedenler böyle bir işlemin haklı dayanağını oluşturabilecektir.

Bu nedenle bu konuda yapılacak bir düzenleme ancak 506 sayılı Sosyal Sigortalar Yasası'nın geçici 20 nci maddesi kapsamındaki kurumların personeli için kurulmuş bulunan özel sosyal güvenlik sandıkları iştirakçileri ile bu sandıkların malullük, yaşlılık, ölüm sigortalarından aylık alanların ve bunların hak sahiplerinin tümünün değil ancak mensuplarının sosyal güvenlik haklarını sağlayamayacak duruma düşmüş oldukları saptananların Sosyal Sigortalar Kurumu'na devrini öngörmesi halinde Anayasa'ya uygun olur. Tabi ki bu düzenleme kazanılmış hakları korumalıdır.

Geçici 23 üncü maddenin belirtilen şekilde bir değişiklik yapılmadan aynen kabul edilmesi halinde, böyle bir düzenleme; Anayasa'nın 2 nci maddesinin Türkiye Cumhuriyeti'nin bir "sosyal hukuk devleti" olduğu hükmüne, Anayasa'nın 49 uncu maddesinin Devlet'in çalışanların yaşam düzeyini yükseltmek, çalışma yaşamını geliştirmek için çalışanları korumak, çalışmayı desteklemek ve çalışma barışını sağlamak için gerekli önlemleri alacağı hükmüne, Anayasa'nın 60 ıncı maddesinin herkesin sosyal güvenlik hakkına sahip olduğu, Devlet'in bu güvenliği sağlayacak gerekli önlemleri alacağı ve örgütü kuracağı hükmüne ve Anayasa'nın 65 inci maddesinin Devlet'in, sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa ile belirlenen görevlerini, bu görevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek mali kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde yerine getireceği hükmüne aykırı düşecektir.

Düzenleme bu şekliyle anılan sandıkların mensubu olan yaklaşık 300.000 kişilik bir kitlenin kazanılmış haklarını ellerinden almaktadır. Düzenleme bu şekliyle de Anayasa'ya aykırıdır.

Öte yandan Bankacılık Kanunu Tasarısının Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmeleri sırasında komisyon toplantılarının son gününde sabaha karşı verilen bir önerge ile Tasarıya dahil edilen bu madde gerçekte halen Plan ve Bütçe Komisyonunun gündeminde olan Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısında düzenlenmekteydi. Sosyal Güvenlik Sisteminin bütünlüğü içinde değerlendirilmesi gereken bir konunun ilgili Tasarıdan koparılarak Bankacılık Yasasına eklenmesini her şeyden önce ilke olarak doğru bulmuyoruz.

Ayrıca bu madde kapsamına alınan sandıkların mali açıdan zor durumda olup olmadıkları, aktüeryal dengelerinin bugün ve gelecekteki durumun ne olduğu hükümet tarafından ortaya konulmamış, komisyon üyeleri ve kamuoyu bilgilendirilmemiştir. Bu çerçevede eğer sandıkların varlık kaynaklarının kötü yönetilmesi nedeniyle bugün veya gelecekte zor duruma düşmeleri söz konusuysa buradan kaynaklanacak mali yükümlülüğün de Hazine'nin sırtına yüklenmesinin söz konusu olmaması gerekir. Bu sorumluluk kaynakların kötü kullanılması ölçüsünde sandık yönetimlerine, dolayısıyla bankalara da ait olmalıdır. Böyle bir durumun olup olmadığı konusunda komisyon bilgilendirilmemiştir.

Düzenleme, bu şekilde sosyal güvenlik sistemine ilişkin olmaktan çok banka piyasasındaki satışları kolaylaştırmak amacını taşımaktadır. Bu kolaylaştırma iştirakçilerin kazanılmış haklarının ellerinden alınması pahasına yapılmaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumlarının tek çatı altında birleşmesini gerçekleştirecek bir yasal düzenleme yapılmadan yukarıda belirttiğimiz hususları kapsayacak, endişeleri giderecek nitelikte dahi olsa bir yasal düzenleme yapılmasını da doğru bulmuyoruz.

M. Akif Hamzaçebi
Trabzon

M. Mesut Özakcan
Aydın
Bülent Baratalı
İzmir

Birgen Keleş
İstanbul

A. Kemal Kumkumoğlu
İstanbul
Mustafa Özyürek
Mersin

Osman Kaptan
Antalya

Kemal Kılıçdaroğlu
İstanbul